

Druga strana mobilne medalje

INTERNET NAM JE omogućio da budemo na više mesta istovremeno – iz Beograda mogu da radim na računaru u Americi i od kuće mogu da koristim štampač na poslu. Međutim, tek pred kombinacijom Interneta

i mobilnim računarima zakoni fizike stvarno popuštaju. Pre pola godine, putujući, morao sam hitno da otputujem, a rokovi za dovršenje posla opasno su se približili. Da nije bilo prenosivog računara, morao bih da izaberem put ili posao – problem sam rešio tako što sam posao poneo sa sobom. Ta mala crna kutija od nekoliko kilograma omogućila mi je da ostanem u vezi sa saradnicima dok sam na putu i da aktivno radim. Prenosive tehnologije svakog dana postaju sve manje i sve pokretljivije. Elektronsku poštu odnedavno mogu da čitam i pomoću GPRS veze na mobilnom telefonu, a podatke ću na sledeće putovanje poneti na USB privesku. Sada računar nosim samo kad stvarno moram da radim od kuće, a telefon mi služi za komuniciranje. Odlično, ali postoji i druga strana te medalje.

ŠTA SVE RADI VAŠ TELEFON?

PROTEKLE godine na Internetu naučile su nas da nove tehnologije uvek donose i bezbednosne probleme. U trci na tržištu, proizvođači nastoje da zadive korisnike novim multimedijским funkcijama programa i uređaja, a bezbednost često zanemaruju. Što sprave za komunikaciju postaju složenije, to više postaju računari a ne telefoni, pa me više i brine mogućnost njihove zloupotrebe. Da li znate šta rade programi u novom mobilnom telefonu koji držite u ruci?

Kako telefoni budu postajali složeniji, raste verovatnoća da će neka podrazumevana lozinka omogućiti susedima da pregledaju vaš adresar. Ne verujete?

Pre oko dva meseca, britanski hakeri pronašli su način da iz najpopularnijih mobilnih telefona krađu podatke Bluetooth vezom a da vlasnik to i ne primeti (pogledajte www.mikro.co.yu/veze/683). Naravno, adresar i nije neki plen, ali kada telefoni budu moćniji, pomoću njih ćete pristupati vrednijim podacima. Osim

toga, zlonamernici ne moraju da krađu informacije da bi naneli štetu – većina modernih „mrežnih“ virusa iscrpljuje propusni opseg računara. Siguran sam da se ne biste osećali prijatno ako bi mobilni mališa zbog „prehlade“ nedelju dana napadao lokaciju grupe SCO, a ne bi vam dozvoljavao da telefonirate.

Sva je sreća što se neposredna komunikacija sa mobilnim telefonima zasad odvija nakratko – domet infracrvenog priključka i plavog zuba ne prelazi nekoliko metara. Međutim, siguran sam da će se u narednim godinama pojaviti i dostupniji Wi-Fi telefoni. Tek tada će nastati bezbednosni problemi – možda nećete

ni znati da sin prvog komšije provodi celu noć na Internetu putem vašeg telefona, ili da neki kineski haker preko Interneta telefonira iz vašeg džepa.

TROJANAC U DŽEPU

MOBILNI TELEFON je savršen trojanac zato što ga svukud nosite sa sobom. Ako na njega zlonamernici instaliraju špijunski softver, sami ćete ga uneti u zaštićenu mrežu firme kada odete na posao. Jedan od najvećih bezbednosnih problema u velikim firmama upravo su prenosivi računari zaposlenih, pošto ih barijere i antivirusni filteri na serverima ne mogu štiti dok se koriste od kuće. Za „veće“ računare postoje odlične antivirusne i bezbednosne alatke – ali za mobilne telefone one ni ne postoje.

Izvesno je da će mali i pametni ručni računari-telefoni igrati sve značajniju ulogu u svakodnevnom poslovanju, i nadam se da će industrija mobilnih telefona izvući neku pouku iz burne prošlosti Interneta. Svi poznavaoци tržišta saglasni su da će se vrednost tržišta igrice za mobilne telefone udese-tostručiti u narednim godinama, a neki daju i procene s mnogo više optimizma. Ja bih više voleo da neko za moj telefon napravi valjan zaštitni zid nego igricu. Dok čitate broj Mikra koji držite u ruci, i razmišljate o tome kako će nove mobilne usluge i uređaji što smo ih opisali u temi broja promeniti vaš život, setite se i opasnosti koje donose nove tehnologije. Kao što ste, nadam se, naučili da oprezno koristite elektronsku poštu, tako vrlo oprezno koristite i sve sjajne nove funkcije mobilnog foto-telefona-diktafona. ■

Gojko Adžić je glavni i odgovorni urednik Mikra. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/gojko.